

Základná škola Kružlová

„Učíme sa pre život“

Školský vzdelávací program

Zabezpečenie výučby žiakov so ŠVVP

Základná škola	1. stupeň	2. stupeň
Stupeň vzdelania	ISCED 1	ISCED 2
Dĺžka štúdia	4-ročná	5-ročná
Vyučovací jazyk	slovenský	
Študijná forma	denná	
Druh školy	štátna	
Predkladateľ	Mgr. Marián Koval'	

Názov školy	Základná škola Kružlová
Adresa	Kružlová 103, 09002
IČO	36158348
Poverený vedením školy	Mgr. Marián Koval'
Koordinátor pre tvorbu ŠVP	Mgr. Mária Baková
Ďalšie kontakty	tel. 054/7594287
	e-mail: zskruzlova@gmail.com
	www.zskruzlova.edupage.org

Zriaďovateľ	Obec Kružlová
Adresa	tel. 054/7594286
	e-mail: obeckruzlova@zoznam.sk
	www.kruzlova.sk

Platnosť dokumentu od	01.09.2022
Revidovanie dokumentu	01.09.2023
Podpis povereného vedením školy	

Obsah

1 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami.....	2
1.1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.....	3
1.2 Pedagogické zásady práce pri práci so žiakmi so ŠVVP:	4
1.3 Individuálny výchovno-vzdelávací program.....	4
2 Vzdelávací program pre žiakov so ŠVVP	5
2.1 Ciele výchovy a vzdelávania žiakov so ŠVVP	5
2.2 Stupeň vzdelania	5
2.3 Profil absolventa.....	5
2.4 Vzdelávacie oblasti	5
2.5 Charakteristika výchovy a vzdelávania žiakov so ŠVVP.....	7
2.6 Charakteristika predmetu RŠF	8
2.7 Učebné plány	9
2.8 Rámcový obsah vzdelávania predmetov RŠF	10
2.9 Proces predmetu RŠF.....	13
2.10 Zásady hodnotenia žiaka so ŠVVP	13
2.11 Dĺžka výchovy a vzdelávania.....	14
3. Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia	14

1 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Škola nemá špeciálne triedy. Integrovaní žiaci sú začlenení do bežných tried. Na škole je špeciálny pedagóg a výchovný poradca, ktorí takýmto žiakom, ich rodičom či učiteľom v škole metodicky usmerňujú, pomáhajú prekonávať problémy a nedostatky.

Škola nemá výrazné talenty, aj napriek tomu sa snažíme podchytiť každý náznak šikovnosti, tvorivosti. Výtvarné, športové či hudobné nadanie sa rozvíja formou krúžkovej činnosti. Škola nemá vybavené triedy pre talentovaných žiakov.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú u žiaka diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti, ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

1. žiak so zdravotným znevýhodnením, t. j.

- *žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím);*
- *žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, s oneskoreným alebo nerovnomerným psychomotorickým vývinom), žiak s intelektovým výkonom v hraničnom pásme, žiak s poruchou správania,*

2. žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia;

3. žiak s nadaním.

Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami (ŠVVP) vychádzame z platných dokumentov, najmä zo zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a z vyhlášky č. 320/2008 o základnej škole, ako i z ďalších platných a záväzných dokumentov.

V tejto oblasti našej práce je nutná zvýšená spolupráca školy, žiaka, jeho rodičov a školského poradenského zariadenia. V rámci školy ide najmä o spoluprácu triedneho učiteľa s ostatnými vyučujúcimi, výchovného poradcu a vedenia školy. Podmienkou zdokonaľovania práce so žiakmi so ŠVVP je neustále sa vzdelávanie pedagogických pracovníkov v tejto oblasti.

Zásadnou podmienkou úspešnej práce s týmito žiakmi je neustála komunikácia s rodičmi žiaka.

Zásady komunikácie učiteľa s rodičom:

- Vytvorenie dostatočného časového priestoru na rozhovor s rodičom.
- Získanie si dôvery rodičov, poskytujeme im jasné a zrozumiteľné informácie, podporujeme a povzbudzujeme ich pri problémoch.
- Vzájomné počúvanie sa.
- Rozhovor musí prebiehať v pokojnej atmosfére, vedieme ho optimisticky, pedagóg hľadá neustále riešenia ako pomoc pre rodiča.
- Situácie, ktoré sme s dieťaťom zažili, jeho správanie, reakcie iba popisujeme, ale ich nehodnotíme.
- Uvádzame zdroje svojich informácií a to isté umožníme aj rodičom.
- Stanovíme „pravidlá hry“, ujasníme si pojmy a trváme na dodržiavaní týchto pravidiel.
- Celý rozhovor je jasnou snahou učiteľa poradiť rodičom, hľadať riešenia a ponúknuť im pomoc.
- Uskutočňujeme zápis zo stretnutia s autentickým podpisom oboch, príp. všetkých zúčastnených strán, ktorý eviduje triedny učiteľ alebo výchovný poradca.

1.1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v:

1) špeciálnych školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením;

2) ostatných školách:

- v špeciálnych triedach, ktoré sa zriaďujú spravidla pre žiakov s rovnakým druhom zdravotného znevýhodnenia; časť výchovno-vzdelávacieho procesu sa môže uskutočňovať v triede spoločne s ostatnými žiakmi školy; niektoré vyučovacie predmety alebo činnosti môže žiak absolvovať mimo špeciálnej triedy;
- v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými žiakmi školy, ak je to potrebné, podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom so zdravotným znevýhodnením špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a saturovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- zaradiť do školských vzdelávacích programov škôl, v ktorých sa vzdelávajú žiaci so zdravotným znevýhodnením, špecifické predmety, ktorými možno žiakovi, vzdelávanému formou školskej integrácie, nahradiť voliteľné predmety alebo iné vyučovacie predmety, podľa odporúčania školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie;
- podľa druhu zdravotného znevýhodnenia a individuálnej potreby uplatňovať alternatívne formy komunikácie (posunkový jazyk, Braillovo písmo, alternatívna augmentatívna komunikácia);
- umožniť rozdelenie triedy na 2 skupiny v prípade integrácie žiakov s poruchami správania;
- dať možnosť učiteľovi flexibilne prispôsobiť rozsah a štruktúru vyučovacej hodiny zohľadňujúc momentálny psychický stav, správania a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia;
- vypracovať individuálny vzdelávací program v prípade, že žiak nemôže vzhľadom na svoje zdravotné znevýhodnenie plniť požiadavky príslušného vzdelávacieho programu v špeciálnej škole alebo špeciálnej triede.

Základné **podmienky** vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením **v bežných triedach (integrované vzdelávanie):**

- zabezpečiť odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou;
- vypracovať individuálny vzdelávací program pre integrovaného žiaka, za ktorý zodpovedá triedny učiteľ v spolupráci s vyučujúcim daného predmetu, školským špeciálnym pedagógom a školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie;
- využívať disponibilné hodiny na zavedenie špecifických predmetov, príp. na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiaci vzdelávajú podľa individ.vzdel. programu;
- vyučovať za pomoci školského špeciálneho pedagóga žiakov so zdravotným znevýhodnením individuálne alebo v skupinkách na vyučovaní alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom;
- zabezpečiť v rámci vyučovania možnosť individuálnej práce s vybranými žiakmi prostredníctvom školského špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej, intenzívnej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.

Kompletný obsah a špecifiká vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením sa nachádzajú v nasledujúcich vzdelávacích programoch :

- Vzdelávací program pre žiakov so sluchovým postihnutím;
- Vzdelávací program pre žiakov so zrakovým postihnutím;
- Vzdelávací program pre žiakov s telesným postihnutím;
- Vzdelávací program pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou;
- Vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami;
- Vzdelávací program pre žiakov chorých a zdravotne oslabených;
- Vzdelávací program pre žiakov hluchoslepých;
- Vzdelávací program pre žiakov s vývinovými poruchami učenia;
- Vzdelávací program pre žiakov s poruchami aktivity a pozornosti;
- Vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím;
- Vzdelávací program pre žiakov s poruchami správania;
- Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

1.2 Pedagogické zásady práce pri práci so žiakmi so ŠVVP:

- rešpektovanie zvláštností a možností žiaka,
- informovanosť všetkých pedagógov o probléme žiaka s dôrazom na mlčanlivosť o informáciách zistených pri výkone povolania,
- oboznámenie všetkých pedagógov so spôsobmi vzdelávania, hodnotenia žiaka a možnosťami úľav,
- oboznámenie spolužiakov s rozdielnym spôsobom hodnotenia žiaka,
- skoré poskytnutie špeciálnej pomoci /koniec 1. začiatok druhého ročníka a priebežne, čím skôr, tým lepšie/,
- dodržiavanie jednotlivých vývojových etáp,
- vytváranie optimálneho pracovného prostredia, priateľskej atmosféry,
- zabezpečenie kompenzačných a didaktických pomôcok,
- využívanie špeciálnych metód a foriem práce odporučených odborným pracovníkom pedagogicko - psychologického poradne,
- dodržiavanie zásady všestrannosti /dieťa musí mať možnosť kompenzovať svoje znevýhodnenie inými činnosťami, v ktorých je úspešnejšie/,
- dodržiavanie zásady sústavnosti,
- stanovenie si reálnych cieľov, postupné zvyšovanie nárokov,
- podporovanie snahy žiaka, aj pri najmenšom zlepšení výkonu udeľovať pochvaly, nedostatky neporovnávať s ostatnými,
- zaraďovanie častých prestávok, striedanie pracovného tempa a pracovných činností podľa odporúčania CPPP a P.

1.3 Individuálny výchovno-vzdelávací program

Je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom *Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu*. Ide o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a doplňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Škola má zabezpečené podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní. Žiaci so ŠVVP sú na škole s:

- mentálnym postihnutím,
- sluchovým postihnutím,
- telesným postihnutím,
- špecifickými poruchami učenia,
- poruchami aktivity a pozornosti,
- inými nešpecifickými poruchami.

V škole je zamestnaný špeciálny pedagóg, ktorý poskytuje odbornú pomoc žiakom a ich rodičom, všetkým vyučujúcim žiakom so ŠVVP a asistentom učiteľa. Asistenti učiteľa pod vedením špeciálneho pedagóga pomáhajú pri vyučovacom procese priamo v triede, kde sú vzdelávaní žiaci so ŠVVP a taktiež sa žiakom venujú aj individuálne v špeciálnych učebniach.

V škole máme zriadené dva kabinety, ktoré sú prispôbené na individuálne vzdelávanie žiakov a sú vybavené potrebnými učebnými a kompenzačnými pomôckami.

Žiaci majú vypracované IVP, podľa ktorých sú vzdelávaní.

Škola veľmi úzko spolupracuje s Centrom pedagogicko psychologického poradenstva a preventívy vo Svidníku, so Špeciálnou pedagogicko-psychologickou poradňou pri Špeciálnej základnej škole internátnej vo Svidníku, so Špeciálnou pedagogicko-psychologickou poradňou pri Špeciálnej základnej škole pre nevidiacich v Humennom. Tieto poradne poskytujú:

- diagnostické, rediagnostické, psychologické, špeciálno-pedagogické služby zdravotne postihnutým žiakom,
- poskytujú aj poradenské a metodické služby zákonným zástupcom žiakov a pedagógom školy,
- poskytujú odbornú a metodickú pomoc pri tvorbe individuálnych programov pre integrovaných žiakov.

2 Vzdelávací program pre žiakov so ŠVVP

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie

2.1 Ciele výchovy a vzdelávania žiakov so ŠVVP

Žiaci základných škôl so ŠVVP bez školského začlenenia aj v školskej integrácii plnia rovnaké ciele vzdelávania ako ostatní žiaci základných škôl na primárnom a nižšom sekundárnom stupni vzdelávania.

2.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelávanie a nižšie sekundárne vzdelávanie.

2.3 Profil absolventa

Osvojené kľúčové kompetencie absolventa základnej školy v prípade žiakov so ŠVVP zodpovedajú profilu absolventa primárneho a nižšieho sekundárneho stupňa školského

2.4 Vzdelávacie oblasti

Obsah školského vzdelávania žiakov so ŠVVP v školskej integrácii v základných školách je rovnaký ako obsah školského vzdelávania žiakov základných škôl. Vo vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia je zaradený predmet individuálna logopedická intervencia (ILI) a rozvíjanie špecifických funkcií (RŠF), ako špecifické predmety určené pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou a s VPU.

ZÁKLADNÉ PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV SO ŠVVP
ISCED1

Vzdelávacia oblasť	Predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra
	Prvý cudzí jazyk
	Individuálna logopedická intervencia
	Rozvíjanie špecifických funkcií
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda
	Vlastiveda
Človek a hodnoty	Etická výchova / Náboženská výchova
Matematika a práca s informáciami	Matematika
	Informatická výchova
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná výchova

**ZÁKLADNÉ PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV SO ŠVVP
ISCED2**

Vzdelávacia oblasť	Predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra
	Prvý cudzí jazyk
	Druhý cudzí jazyk
	Rozvíjanie špecifických funkcií
Človek a príroda	Fyzika
	Chémia
	Biológia
Človek a spoločnosť	Dejepis
Človek a hodnoty	Etická výchova / Náboženská výchova
Matematika a práca s informáciami	Matematika
	Informatika
	Informatická výchova
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
	Svet práce
	Technika
Umenie a kultúra	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

2.5 Charakteristika výchovy a vzdelávania žiakov so ŠVVP

Podľa tohto vzdelávacieho programu sa vzdelávajú žiaci, ktorí majú diagnostikované vývinové poruchy učenia (VPU), žiaci s vývinovými poruchami správania (ADHD), mentálnym postihnutím (MP), žiaci s telesným (TP), sluchovým postihnutím (SP), žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia a slabo prospievajúci žiaci.

Žiaci s VPU kombinovanými s poruchami správania alebo poruchami aktivity a pozornosti sa vzdelávajú podobne. Z nich tí žiaci, ktorí po skončení vzdelávania základnej školy plánujú pokračovať vo vzdelávaní na stredných odborných školách, sa môžu na druhom stupni vo všetkých ročníkoch vzdelávať v predmetoch z oblasti Človek a svet práce.

Žiak s poruchou aktivity a pozornosti, ktorý nemôže plniť požiadavky príslušných vzdelávacích oblastí štandardov, sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Pri vyučovaní týchto žiakov učiteľ flexibilne narába so štruktúrou a dĺžkou hodiny s ohľadom na špeciálne potreby žiakov. Počet voliteľných hodín v školskom vzdelávacom programe sa môže navýšiť o 1 až 3 hodiny týždenne. Voliteľné hodiny sa využívajú na intenzívne vzdelávanie v určitej vzdelávacej oblasti podľa IVVP žiakov.

V prípade individuálneho začlenenia v bežnej triede základnej školy môže priamo na vyučovacích hodinách pracovať so žiakom/žiakmi s poruchou aktivity a pozornosti individuálne alebo v skupinkách školský špeciálny pedagóg alebo logopéd. Obsah, formy a postup svojej činnosti konzultuje s príslušným učiteľom, pričom sa opiera o IVVP.

Ak žiak s poruchami správania alebo žiak s ADHD nadmieru komplikuje priebeh vyučovacej hodiny, môže byť vyňatý z triedy. V takomto prípade pokračuje v práci individuálne buď so špeciálnym pedagógom alebo logopedom v ich odborných učebniach, alebo s asistentom učiteľa v relaxačnej miestnosti.

Pedagógovia aj odborní zamestnanci školy pri práci so žiakmi s poruchou správania, ADHD majú k dispozícii relaxačný a rozvíjaci program MUDr. Klepovej Cvičením k úspechu. Tento program žiaka upokojuje a uvoľňuje, zlepšuje jeho náladu, rozvíja koncentráciu pozornosti, vnímanie (zrakové, sluchové, hmatové, pohybové, vnímanie smeru, priestoru, vlastných pohybov a rytmu), orientáciu v telesnej schéme, pamäť a koordináciu sluchu a zraku s pohybom. Podporuje celostný rozvoj žiaka so ŠVVP.

2.6 Charakteristika predmetu RŠF

Vyučovací predmet **Rozvíjanie špecifických funkcií (RŠF)** je určený pre žiakov, ktorí majú špecifické vývinové poruchy učenia. Počet vyučovacích hodín v týždni je daný rámcovým učebným plánom (UP) v príslušnom vzdelávacom programe pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením schváleným Ministerstvom školstva SR.

Ciele predmetu RŠF

Cieľom predmetu RŠF je v maximálnej miere podporiť rozvoj špecifických funkcií ako predpokladu k úspešnému zvládnutiu čítania, písania a počítania.

Cieľom špeciálno-pedagogickej reedukácie je odstrániť alebo aspoň zmierniť VPU a eliminovať edukačné nedostatky, ktoré z nich vyplývajú.

Sekundárnym cieľom RŠF je prevencia vzniku porúch správania ako následku neúspechu v komunikácii a v osvojovaní si gramotnosti. V širšom meradle podporuje RŠF sociálnu a edukačnú adaptáciu a integráciu detí a mládeže s VPU do spoločnosti.

Čiastkové ciele a obsah predmetu RŠF vychádzajú z psychologickkej, špeciálno-pedagogickej a logopedickej diagnostiky.

Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy pre žiakov s VPU sú rovnaké ako pre ostatných žiakov primárneho alebo nižšieho stredného stupňa. Vzdelávacie štandardy slúžia pre učiteľov, aby vedeli, kam majú smerovať svoje pedagogické pôsobenie.

Individuálne schopnosti jednotlivých žiakov nemožno zovšeobecňovať a dosiahnuté výkony sú limitované samotným narušením komunikačnej schopnosti a VPU. Preto nemôžu byť ustanovené štandardy pre vyučovací predmet .

2.7 Učebné plány

RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN ŠPECIFICKÝCH PREDMETOV PRE ŽIAKOV S VPU, ADHD V ZÁKLADNEJ ŠKOLE ISCED1 A ISCED2

Školský vzdelávací program											
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	spolu
Oblasť											
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	5	5	4	5	5	55
	1. cudzí jazyk			3	3	3	3	3	3	3	21
	2. cudzí jazyk							2	2	2	6
	Rozvíjanie špecifických funkcií *	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Zdravie a pohyb **	Telesná a športová výchova	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	18+9

Poznámka:

* Navýšenie počtu hodín rozvíjania špecifických funkcií (RŠF) platí pre žiakov s VPU.

**Navýšenie počtu hodín telesnej a športovej výchovy platí pre žiakov intaktných a pre žiakov s poruchou správania a ADHD/ADD.

2.8 Rámcový obsah vzdelávania predmetov RŠF

Ciele stimulácie	Obsah stimulácie	Pomôcky, hry
Slovenský jazyk		
Taktilné a kinestetické vnímanie	Rozvíjanie vnímania, poznávania, diferenciačných schopností.	Hry a hračky, materiál s rôznym povrchom, hmotnosťou, teplotou...
Sluchová a zraková percepcia (vnímanie, diferenciácia, pamäť)	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zraková, pracovná pamäť). - Poznávacie procesy (zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie -kategorizácia). 	Pracovné listy na fóliách, zvukové hračky, CD
Priestorová orientácia (orientácia v makropriestore, orientácia v mikropriestore) a orientácia v čase	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvíjanie priestorovej a časovej orientácie. - Návčik pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná a časová orientácia). - Serialita (návčik sekvencií, postupnosti). - Intermodalita (audiovizuálny vzťah). 	Pracovné listy, hry na tele, názorné hry a hračky
Motorické schopnosti	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytiky.	Pracovné listy, hry a hračky, motanice, skladačky, lego, navliekanie koráلكov, lepenie, strihanie
Slovenský jazyk (gramatika)	abeceda, hlásky (určovanie, vyhľadávanie..).	LISTY (triedenie samohlások, mäkkých, tvrdých a obojakých spoluhlások), mäkké, tvrdé kocky, karty
	Tvrde, mäkké spoluhlásky, di, ti, ni, dy, ty, ny.	Karty I, Y, Í, Ý (po mäkkých, tvrdých spoluhláskach), PC hry
	I, Y po L	Karty I, Y, Í, Ý (po mäkkých, tvrdých, spoluhláskach), plagát so slovami LY
	Vybrané slová.	Plagát s vybranými slovami, karty I, Y, Í, Ý (po obojakých spoluhláskach), PC hry, doplnovačky
	Slovné druhy (určovanie, triedenie...).	Plagát, kvinteto – slovné druhy, kartičky (triedenie slov podľa gramatických kategórií), PC hra

Ciele stimulácie	Obsah stimulácie	Pomôcky, hry
	Vetné členy, druhy súvetí.	Prehľadný plagát, učebnica
Písanie	Prepis, odpis textu, dopĺňovačky, diktát, sloh.	Učebnice, knihy, biele tabuľky, pracovné listy
Čítanie	<ul style="list-style-type: none"> - technika čítania i porozumenie prečítaného podľa osnovy - Prepojenie čítania a písania. Osvojovanie si stratégií učenia. Interpretovanie obsahu textu, kladenie otázok, dopĺňovanie textu a pod. 	Čítacie testy Matějček, ped. diagnostika čít. a iné, encyklopédie, slovníky, kobercové písmenká, písmenkové kocky, korálky, detská literatúra, časopisy
Matematika		
Predčíselné predstavy	<ul style="list-style-type: none"> - Zoskupovanie pod hlavné pojmy, vytváranie analógií, rozpoznávanie a použitie pravidiel, rozpoznávanie súvislostí. - Triedenie, množstvo, veľkosť, zaradenie, usporiadanie, porovnávanie, postreh, logika. - Pochopenie predčíselných pojmov veľkosť, tvar, dĺžka, počet. 	Kocky(tvar, farba), pásičky, testy, hlavolamy, bludiská,
Číselné predstavy	<ul style="list-style-type: none"> - Osvojiť si stálosť množstva - Pojem číslo, zápis čísla, množstvo, rad čísel, číselná os, rozklad čísel, párne a nepárne čísla, porovnávanie, zmena množstva. 	Číselná os, kalendár čísel, pracovné listy
Matematické operácie a vzťahy medzi nimi	<ul style="list-style-type: none"> - Osvojiť si okruh matematických a číselných pojmov. Význam znamienok, názorné príklady, manipulácia s predmetmi, sčítanie a odčítanie, násobenie a delenie, tabuľky, orientácia v tabuľkách, zlomky. - 	<ul style="list-style-type: none"> - Kocky, paličky, žetóny, tabuľky, - karty 0 – 9 (sčítovanie, odčítovanie bez prechodu cez základ 10, sčítovanie a odčítovanie s prechodom, násobenie, delenie), - karty (sčítovanie, odčítovanie pod seba 3-ciferných čísel) - motanica (sčítovanie, odčítovanie dvojciferných čísel, násobenie, delenie), - SUDOKU (karty), - DOMINO (k desatinným číslam, k zlomkom)

Ciele stimulácie	Obsah stimulácie	Pomôcky, hry
		- TESTY
Slovné úlohy	<ul style="list-style-type: none"> - Chápanie matematických pojmov a ich „prevod“ do bežného života. - Slovné úlohy z bežného života. 	<ul style="list-style-type: none"> - Plagát: o...viac - o...menej - ...krát viac - ...krát menej, - testy, motanica
Geometria	<ul style="list-style-type: none"> - Základné geometrické pojmy, tvary, vzťahy; - Rozvíjanie konštruktívneho a tvorivého myslenia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hry a manipulácia s predmetmi a útvarmi - v rovine a v priestore, manipulácia s rysovacími pomôckami
Pochopiť jednotky a prevody jednotiek	<ul style="list-style-type: none"> - Jednotky dĺžky, hmotnosti, objemu, plochy – - názorne a prakticky. 	- Tabuľky, pomôcka na prevody jednotiek
Algoritmy a zmeny algoritmu	- Praktické úlohy z bežného života.	- Motanica (sčítovanie, odčítovanie dvojčíferných čísel, násobenie, delenie),
Orientácia v rovine a v priestore	<ul style="list-style-type: none"> - Hry a manipulácia s predmetmi a útvarmi v rovine a v priestore - Praktické úlohy z bežného života. 	- Geometrické útvary, rovinné útvary, veľkosť, dĺžka
Orientácia v čase	- Následnosti, postupnosti, sekvencie.	- Kalendár, hodiny, časové úseky a pod., pracovné listy
Cudzí jazyk	- Fixovanie základov jazyka.	- Motanice, pexesá, PC hry
Relaxačné a pohybové cvičenia	- Cvičenia na rozvoj mozgových hemisfér a ich spoluprácu.	- Hry na tele, na hudbu,

2.9 Proces predmetu RŠF

Vyučovaci predmet Rozvíjanie špecifických funkcií je zaradený vo vzdelávacej oblasti *jazyk a komunikácia*. Obsah aktivít, ktoré vykonáva špeciálny pedagóg, musí byť v súlade s mentálnymi a komunikačnými schopnosťami dieťaťa, bez ohľadu na fyzický vek.

Predmet RŠF vyučuje špeciálny pedagóg, t.j. absolvent vysokoškolského štúdia v súlade s platnými príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo školský logopéd. Vyučovacia hodina RŠF je delená, špeciálny pedagóg pracuje so žiakmi individuálne alebo v malých skupinách. S ostatnými žiakmi triedy v tom čase pracuje iný pedagóg podľa rozvrhu hodín danej triedy.

Frekvencia cvičení so žiakmi vyplýva z učebného plánu a rozvrhu hodín. V prípade závažnej NKS a VPU je možné vykonávať logopedickú terapiu aj reedukáciu so špeciálnym pedagógom častejšie ako stanovuje učebný plán.

Každý žiak, ktorý je vzdelávaný v školskej integrácii v základnej škole v triede spolu so žiakmi bez ŠVVP, má vyplnený Návrh na prijatie. Vzdeláva sa podľa rámcového učebného plánu príslušnej školy, v ktorej sa vzdeláva, a podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVVP). Obsah vzdelávania vychádza zo vzdelávacích programov pre žiakov s konkrétnymi ŠVVP. Počet hodín v školskom vzdelávacom programe sa môže navýšiť o 1-3 hodiny týždenne.

Súčasťou Návrhu na prijatie je IVVP. IVVP musí byť vypracovaný v súlade s obsahom predmetu RŠF. IVVP sa aktualizuje podľa požiadaviek ročníka a aktuálneho stavu žiaka. Špeciálny pedagóg metodicky usmerňuje vyučujúcich a spolupracujú na tvorbe IVVP. Metódy a postupy používané na vyučovaní vychádzajú z výsledkov psychologickkej, logopedickkej a špeciálnopedagogickkej diagnostiky, cieľov a obsahu predmetu a RŠF.

2.10 Zásady hodnotenia žiaka so ŠVVP

1. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka so ŠVVP učiteľ rešpektuje jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.
2. Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky.
3. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.
4. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka nevyhnutne postupuje podľa odporúčaní špeciálneho pedagóga a školského logopéda.
5. O spôsobe a možnostiach hodnotenia a klasifikácie triedny alebo vyučujúci učiteľ informuje zákonného zástupcu žiaka so ŠVVP po konzultácii so špeciálnym pedagógom a školským logopedom.
6. Pri hodnotení žiaka so ŠVVP učiteľ taktne posudzuje úroveň jeho vedomostí nielen v porovnaní s rovesníkmi, ale najmä v porovnaní s uplynulým obdobím vzhľadom na predchádzajúce výkony samotného žiaka.
7. Žiakovi s poruchou aktivity a pozornosti neznižuje učiteľ známku pri hodnotení učebných výsledkov alebo správania, pokiaľ sú nedostatočné učebné výsledky alebo nevhodné prejavy správania dôsledkom stanovenej diagnózy. K hodnoteniu a klasifikácii správania žiaka s diagnostikovanou poruchou aktivity a pozornosti možno pristúpiť len po odbornom posúdení a odporúčení tohto postupu príslušným poradenským zariadením, a to na základe takých prejavov správania žiaka, ktoré sú závažným porušením školského poriadku, ako napr. neospravedlnené hodiny, fyzické ublíženie iným osobám, vulgarizmy a pod.
8. Za celkové hodnotenie intelektovo nadaného žiaka na konci prvého a druhého polroka zodpovedá triedny učiteľ, pričom zohľadňuje stupeň zvládnutia učiva predpísaného učebnými osnovami, bez ohľadu na úspechy žiaka v doplňujúcom učive.

9. Vyučujúci štvrtročne predkladajú školskému špeciálnemu pedagógovi písomné zhodnotenie plnenia IVVP začlenených žiakov so ŠVVP. Za kompletnosť a včasnosť písomného zhodnotenia zodpovedá triedny učiteľ.

V procese hodnotenia triedny učiteľ v spolupráci s vyučujúcimi predmetov, školským špeciálnym pedagógom a logopédom môže IVVP aktualizovať, dopĺňať.

2.11 Dĺžka výchovy a vzdelávania

Dĺžka vzdelávania žiakov so ŠVVP, ktorí sú vzdelávaní v školskej integrácii, môže byť predĺžená až o dva roky (§ 97 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z.) nasledujúcim spôsobom:

- v špeciálnej triede základnej školy - individuálne - rozložením obsahu vzdelávania pre konkrétneho žiaka v súlade s jeho individuálnym vzdelávacím programom (pri uplatnení § 94 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z.),
- v školskej integrácii - individuálne - rozložením obsahu vzdelávania pre konkrétneho žiaka v súlade s jeho individuálnym vzdelávacím programom (pri uplatnení § 94 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z.).

2.12 Dokumentácia žiaka

- Návrh na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do špeciálnej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy z roku 2008 (ŠEVT 49 282 0) (ďalej len Návrh na prijatie)
- Správy z odborných vyšetrení
- Individuálny výchovno-vzdelávací program
- Individuálny vzdelávací plán (predmety, v ktorých má redukované učivo)
- Individuálny plán terapie (žiaci s NKS)

3. Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené (znevýhodňujúce) prostredie (ďalej aj „SZP“) definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne (jazykové, kultúrne) podmienky neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre kognitívny rozvoj dieťaťa a nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a osobnostný rozvoj.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je znížiť alebo odstrániť potenciálne hendikepy, ktoré vyplývajú z tohto znevýhodnenia tak, aby sa vytvorili podmienky pre efektívne vzdelávanie a zabezpečil sa ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Možnosti kompenzácie znevýhodňujúceho prostredia v škole:

- prispôsobenie metód a postupov pri vzdelávaní tak, aby sa eliminovali a kompenzovali obmedzenia žiaka spôsobené znevýhodňujúcim prostredím, využívanie individuálneho prístupu;
- včasné riešenie vzdelávacích problémov, využívanie pomoci asistenta učiteľa a iné dostupné možnosti pomoci odborníkov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- príprava aktivít, v ktorých môžu žiaci prejsť a uplatniť svoje schopnosti;
- nižší počet žiakov triede.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach (spoločne s ostatnými žiakmi triedy). V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero

alebo všetky predmety). Tento program vypracúva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, asistentom učiteľa, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo sociálnenevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- vytvárame atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí,
- pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňujeme atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálnenevýhodneného prostredia
- zabezpečujeme pomoc pri realizácii výletov, exkurzií, aby sa dieťa mohlo takýchto aktivít zúčastňovať